

A Kölni ujságban közre bocsájtott proclamatio végett kikérek magamnak egy pár sort. Én részemről már terjedelmes magány levelet intéztem hozzá capacitátiója végett. Jó volna ha Kormányzó Úr nevében is megerősíthetném azt mit irtam. Én nehéz állasomon e fontos lap erányában könnyíteni fogna. A némethonbani propagandára pénz is lehetne szükséges, mert a mit az ember a lapok útján nem mondhat, arról röpiratokban kellene értekeznünk. Ha akarjuk, hogy azok terjesztésök nagy legyen, a könyvárost kell kármentesítenünk.

Most engedje meg, hogy magamról is mondjak egy pár szót.

A Kormányzó megigérni sziveskedett, hogy mihelyt az első hajó hazánk felé indítatik, azonnal értesít és haza hí. Ezen ígéretére újra emlékeztetni bátorodom, mert én ázalatt hogy otthon verekszenek nem maradok itten semmi áron. Reménylem Kormányzó Úr nem fogja kívánni tőlem ezen áldozatot.

Továbbá arra instállom Kormányzó Urat, hogy azon meghatalmazás mit ideiglenes működésemmre küldeni akarnak úgy szólljon rólam mint a bizottmány Frankhonbani képviselőjéről. Ugy látom, minél inkább elárendelt helyzetben kívánnak megtartani bizonyos oldalról. Én azt ugy mint meg nem érdemeltem, ugy el nem fogadom. Ha Kormányzó Úr. abban nehézséget talál, ugy egészen hivatalos állás nélkül kívánok maradni. A sajtó útján a nélkül is működhetném és Kormányzó Úr szolgálatjára is a nélkül maradhatok. Arról bizonyos lehet, hogy a haza és ön minden körülmények közt és feltétlenül számolhat készségemre.

Hű szeretettel és mély tisztelettel

SZARVADY

67.

Asti, 1859 július 9.

KISS MIKLÓS KOSSUTHNAK A FEGYVERSZÜNET HIRÉRŐL.

O. L., N. M. Kossuth-ir,

Tisztelt Kormányzó Úr,

A fegyver szünet egy kissé meg zavart, de azért még mindent veszve nem gondolok.

Nem a harmadik zászlóalj Mogyoródyva, hanem a 2. és 4. két századossal küldetett ide és minő állapotban!! De nem vagyok a panaszkodás embere, ámbár telyes jogom volna elégedetlenségemet e részben Kormányzó Úrnak előterjeszteni 's orvoslásért meg kérni.

Még nem vettem észre a rossz hatást, melyet a tisztekre vagy a legénységre a fegyverszünet gyakorlott volna. Amennyire lehetett már, előre munkáltam. De a rossz hatás igen is kitünik azon hiánybul, melyet a legénység szenved, se ing, se lábbeli, sem egyéb nyári öltöny nem érkezett; még csak a 3 frank gratificatiót sem adhatom ki a 4. Zászlóaljnak, mert nincs pénz. Klapkát már hivatalosan felkértem erre, valamint arra is, hogy a szükséges ruha kellékek kiadását eszközölje, de hát nap nap után megyen és semmi siker.

A tisztek számára igazgatóságilag elrendelt felszerelési öszvegeket is kértem, erre sincs intézkedés; szükségem volna tehát a legénység számára circa 2500

a tiszti felszerelésekre circa 3000

Összesen 5500 fr.

Ihász épp most küld ide 3000 fr.-t a Piemonti cassabul napi dijjakra, erre nincs szükségem, mert a' rendes dijjakra amennyi kell, kapok itt, sőt a tiszti fizetésekre is, habár még a tisztt ministerileg ki nincs is nevezve. Visszaküldeném tehát ezen 3000 fr.-t Ihásznak.

Azt is kértem Klapkátul, hogy azon öszvegeket, melyeket Ihásznak kiadott, az Igazgatóság nékem is adassa ki, bármi néven nevezve, erre sincs se válasz, se siker. Szóval elhagyottan vagyok itt, hivatalos irataimnak utaztatása Turinba, onnén Genuába ismét Turinba 's végre megint ide, becses és pótolhatlan időt vesz el.

Ezeket kérem, tisztelt Kormányzó Úr, figyelembe venni 's a mennyire lehet gyorsan segílyt nyújtani.

Végre, Kormányzó Úr, meg kell jegyeznem, hogy Czecknek állása igazán oly kellemetlen a milyet ellenségemnek sem kívánok, semmi némű hivatalos kinevezése nincs, pedig mondhatom, hogy ő tette eddig is a legfőbb szolgálatokat a sereg organizálása körül, 's képes is erre inkább mint sok más. — Kormányzó Úr kevésbül sokat ért.

Mély tisztelettel stb.

KISS MIKLÓS

68.

Asti, 1859 július 18.

KISS MIKLÓS EZREDES JELENTÉSE AZ ELKESEREDETT
HANGULATRÓL, MIT A HÁBORÚ VÁRATLAN BEFEJEZÉSE
KELTETT DANDÁRÁBAN.

O. L., N. M. 1848—49-es ir. Fasc. 1359.

A MAGYAR HADSereg OLASZHONBÁN.

Kiss ezeredes dandársága.

A sereg Főparancsnoksághoz

Turinban.

A legénység úgy a tiszti kar olly levert s kétségbe esett a dolgok illy szomorú fordulata fölött, hogy a legjobb akarát s szellem egyszerre egy véletlen esemény által nyílt elégedetlenségre s tán kihágásokra is adhatna alkalmat, — minek folytán arra kérem Tábornok urat, hogy minden befolyását s energiáját méltóztassék felhasználni, hogy a magyar sereg a lehtő leggyorsabban felosztassék s az osztrák hatóságnak átadassék, mert ha ezen állapot soká így fog tartani, félek hogy a magyar név külföldön nem fog olly szep-lőtlen tisztaságban fenttartható lenni mint Tábornok úr és minden igaz hazafi óhajtaná.